

Mohai Szilvia

A legsötétebb hely

Az ütemes kattogás forrásaként elsőnek a faliórát véltem azonosítani, ám aztán eszembe jutott, hogy az már vagy két hónapja megállt, ugyanis lemerült benne az elem, én meg azóta is lusta voltam kicserélni, mert ahhoz be kellett volna cipelnem a létrát a spájzból a nappaliba, majd felmásznom rá, és az eddigiek alapján nagyon úgy tűnt, mindez meghaladja a képességeimet. Hogy egy jóval banálisabb okra foghassam az óra működésbeli hiányosságait, valahogyan mindig elfelejtettem elemet venni a boltban, ha pedig együtt mentünk el bevásárolni, a kasszánál rendszerint odaálltam a rágóspolc mellett helyet kapó elem szekció elé, hogy jól kitakarjam, nehogy a végén még eszembe juttassa a dolgot, vagy, ami még rosszabb, orvul bedobjon egy csomaggal a kosárba. (Különben is, igazán felajánlhatta volna, hogy leszedi azt a nyamvadt órát. Számtalanszor viccelődött azzal, hogy neki a hasonlókhoz még csak létra sem kell.)

Szóval, miután tisztáztam magamban, hogy egy álló óra nem ketyeghet, rá kellett ébrednem, hogy valójában a saját pulzusomat hallom. Már-már azon kezdtem el töprengeni, nem lehet-e, hogy a két évvel ezelőtti mandulaműtétem alkalmával a túlbuzgó gégész esetleg poénból átültette a szívemet a fülembe, amikor ráeszméltem, mindössze azért hallom a dobogást ilyen hangosnak, mert különben teljes csend van. Tapintható, fullasztó, idegőrlő csend. Már vagy két perce meg sem szólalt. Nem akartam türelmetlenkedni vagy siettetni, így egyelőre kivártam. Legtöbbször így tettem, már amíg bizonyos idő után, amikor már egész egyszerűen nem bírtam tovább, ki nem szakadt belőlem egy „Na?”, egy „Mondj már valamit”, esetleg egy „Rohadtul unom már, hogy nem vagy képes megszólalni”, attól függően, hogy előtte fél, egy vagy – az eddigi rekord – másfél percig tudtam tartani magam.

Ő viszont imádta a csendet. Képes volt akár órákig ülni a kanapén, és nézni a falat. Avagy jobb esetben engem: az arcomat, a számat, a nyakamat – és állandóan lesöprögette róla a rakoncátlan tincseimet, mondván, olyan szép nyakam van, én meg nevettem, mert egyszerűen nem értettem, mi lehet szép egy nyakon –, de azért többnyire a falat. Illetve még esetleg a szomszéd ház falát az ablak túloldalán. Vagyis hát nyilvánvalóan nem órákig nézegette, hanem úgy körülbelül másfél percig, de olykor a másfél perc is tud ugyanolyan hosszú lenni, mint egy óra. Vagy akár még hosszabb.

Számára a csend volt a lét netovábbja, maga a földi mennyország, egyfajta menedék, „egy olyan különleges hely, ahonnan az egónkat parkoló pályára küldve megfigyelhetjük a világot, a saját gondolatainkat, és igazán önmagunk lehetünk”. Igen, konkrétan azt mondta, hogy a csend az egy hely. De rendben, legyen hely – ha viszont az, számomra legjobb esetben is egy vidámpark azon szeglete, ahol egyetlen játék sincs, legfeljebb néhány kósza pad meg egy mobilvéce.

Félreértés ne essék, bizonyos helyzetekben én is tudom értékelni a csendet, mint minden normális ember. Például az erdőben. Ott szerintem is sokkal kellemesebb, ha csupán néhány madár vagy a szél koncertezik, nem pedig egy csapatnyi favágó láncfűrészszel. Azt sem bánom, ha a strandon, a buszon vagy a közértben nem kezd el ordítani mellettem egy komplett óvodás csoport. Annál is sokkal jobban szeretem a csendet, mintha a szomszédban nonstop fúrnának. Vagy üvöltöznenek. Vagy a kettőt együtt. Esetleg napi váltásban. Vagy ha hajnali háromkor csörögne a telefonom, ráadásul kiderülne, hogy nem is vészhelyzet, hanem csupán mondjuk az egyik ismerősöm kutyája nyelte le a gazdi mobilját, amely félúton az eb gyomra és a belei között feloldotta magán a képernyővédőt. (Elsőnek lenni a telefonkönyvben legalább akkora áldás, mint a digitális kor előtt a tornasor vége volt. Ha valaha újjászületek, soha többé nem választom A-val kezdődő vezetéknevű ember testét, az biztos.)

De ez a csend, az ő csendje, ez más volt. Amikor szerettem volna megbeszélni vele valamit, és bárhogyan próbálkoztam, hogy ne így történjen, végül csak sikerült úgy nekiszegeznem egy-egy

kérdést, hogy azt kellemetlennek érezze, feleletképpen egyszerűen nem szólalt meg. Eleinte nem tudtam hova tenni a dolgot, sőt, talán még meg is ijedtem, hátha valami baja van, de aztán szép lassan elkezdett idegesíteni ez az egész. Egyre jobban. Végül eljutottam odáig, hogy ilyenkor legszívesebben megragadtam volna a vállát, és addig rázom ütemesen, akár órákig – vagy legalább másfél percig –, amíg végre ki nem szakad belőle egy „igen” vagy egy „nem”, vagy minimum egy „hát...”. Igazából persze sosem tettem meg, mert egyrészt úgy néztem volna ki közben, mint a Piedone-filmekben a Bud Spencer hasát eredménytelenül püfölő töpszli kis figura, aki rendszerint nemsokára, egy jól ütemezett pofon eredményeképp az átelles falnak csapódva végzi; másrészt pedig valószínűleg ezzel sem értem volna el semmit.

Egyre jobban gyűlöltem, hogy egyszerűen nem szólhatok neki semmiért, ami zavar. Vagyis hát ezt a részét pont megtehettem, de ez volt minden, ami történni tudott. A felszólalásom. A kérdés, felvetés vagy panasz meg ott maradt a levegőben lógva, magányosan lebegve az örökkévalóságig, mert ő viszont nem felelt rá semmit sem. Emlékszem, egyszer egy nyaraláson, ahogyan vacsora után ballagtunk vissza az étteremből a szállodába, pusztán kíváncsiságból megkérdeztem tőle, miért vonult el telefonálni fél órára egy szó nélkül, miután kikérte a számlát. Ugyanis elég érzékenyen érintett, hogy ennek következményeképp, mivel nála volt az összes eurónk, vagy háromszor kellett a pincér türelmét kérnem, amikor odajött az asztalunkhoz – és a harmadiknál már gyanakvást véltem felfedezni a szemében. Amikor mindezt úgy félúton felhoztam neki, elnézést kért, de nem indokolta meg a dolgot. Hiába kérdezgettem, mi volt olyan sürgős, hogy nem várhatott volna még vagy öt percet, amíg fizetünk, és ugye érti, milyen kínos volt ez nekem; egyszerűen nem felelt. „Ne haragdj” – csak ezt ismételte néhányszor. Aztán már ezt sem.

Ilyenkor mindig úgy éreztem, mintha egy láthatatlan kéz megmarkolná a csuklómat – szinte fáj, ahogyan az ujjai a húsumba mélyedtek –, a karomat a testemhez szorítaná, a feje fölé emelne, és jó messzire hajítana. Vissza egészen az egykori vidéki családi házunk konyhájába, kiskamasz koromba, amikor persze az egész

világgal bajom volt, de amikor viszont tényleg bajom volt, és elkeseredettségemben kissé túl hangosan követeltem a megoldást, a vigaszt, vagy legalább a megértést, az anyám, aki épp a vasárnapi ebédet főzte, egyszerűen elfordult, és a részéről lezártnak tekintette a vitát. Én pedig onnantól akárhogy ordítottam meg toporzékoltam, ő varrótű vékonyságúra szorította a száját, és nem volt hajlandó hozzám szólni. Ilyenkor legszívesebben megragadtam volna a szoknyája szélét, és addig rángatom ütemesen, akár órákig – vagy legalább másfél percig –, amíg végre... De persze sosem tettem. Inkább fogtam a csendjét, gondosan becsomagoltam jó pár réteg selyempapírba, nehogy valami baja essen, és feltettem a szekrény tetejére, hogy jó lesz az még. Aztán úgy harminc év elteltével szinte már meg is feledkeztem róla, ám ekkor megismerkedtem miszter földi mennyországgal, ő meg hát ugye nagyon magas volt, szóval simán felérte a szekrény tetejét.

Bár, végül is nem ő tehetett róla, hogy... Miről is? Hogy az anyám sosem szeretett igazán? Ő, hát, jó estét, kedves Sigmund bácsi, jöj-jön csak be, akassza fel a kabátját, és üljön le, épp elkészült a vacsora. Tisztelt bíróság, határozottan tagadom, hogy bármilyen gyermekkori traumát próbálnék meg rekonstruálni a párkapcsolataimban újra, újra meg újra. Nekem teljesen normális gyerekkorom volt. A szüleim nem vertek, egymást sem verték, illetve nem drogoztak, nem alkoholizáltak, ráadásul még ketten is voltak végig, bizony. Különben is, ha valaki így harmincon túl sem képes letenni a csomagját, akkor nem a bőrönd a hülye, hogy még mindig cipelik.

Én tényleg nem hibáztatom őt semmiért. Kritizálni sem állt szándékomban, amikor próbáltam elsimítani egy-egy konfliktust. És nem „rekonstruálni” akartam, amikor századszorra tettem fel neki ugyanazt a kérdést. Egész egyszerűen megoldást szerettem volna. Vagy vigaszt. Vagy legalább megértést. Hogy mondjon valamit. Bármit. Akár üvölthet is. Mindegy. Csak ne teregeessen némán. Mert ez a csend... ez nem a lét netovábbja, nem maga a földi mennyország, nem menedék. Hanem... egy hely. A lehető legsötétebb hely, ahol valaha jártam. Azt hiszem, most már tényleg előszedem azt a létrát.